

Sommarvägen

Längd: 11,5 km

Sommarvägen är en vandringsled som byborna i Klockarnäs tidigare använde för att ta sig till sina fäbodar Gammel-fäbon, Nysjön, Rotbo, Gryfs och Alderbacka. Sommarvägen går fram genom en skiftande natur med skog, öppna hyggen, fina utsikter och myrmarker. Den startar i Lurbo knappt 150 m.ö.h och slutar i Alderbacka vid drygt 350 m.ö.h. Leden går mestadels på fina stigar utan särskilt mycket sten och rötter men också kortare sträckor på skogsbilväg. Vissa blöta partier gör att rejäla och vattentåliga vandringskor rekommenderas.

Från Alderbacka fäbod kan du ta "Hällvägen" upp till Falu kommuns högsta punkt Spjärshälla (506 m.ö.h) med milsvid utsikt och en rastplats med utsiktstorn och grillmöjligheter. Från Alderbacka kan man ansluta till Pilgrimsleden antingen via Spjärshällen men också via leden till Kurbergets fäbod där det finns en öppen raststuga, grillplats och dass.

Parkering

Om du startar i Lurbo finns det rum för 1-2 bilar vid startplatsen. I Alderbacka kan man parkera i korsningen där vägen kommer ner från fäboden till skogsbilvägen.

Förklaringar

- Sommarvägen
- Vandringsled
- Vattenyta/sjö
- Åker
- Öppen mark
- Sankmark, fast
- Sankmark, våt

Sevärdheter

1. Sandhedssågen
2. Lyftsten
3. Näs botten
4. Gammelfäboden
5. Vilsten
6. Kupolkälla
7. Fångstgropsystem

Sommarvägen

Längd: 11,5 km

Färdbeskrivning

Sommarvägen startar i Lurbo och efter ungefär 3 km passerar man en jaktkoja på höger sida. På platsen har tidigare funnits ett sågverk, Sandhedsågen (1).

Efter ytterligare ca 1 km ligger en "lyftsten" (2) alldeles intill leden. Stenen är utmärkt med en skylt. En lyftsten är en sten som karlarna lyfte för att imponera på fäbodpigorna under buffringen upp till fäbodarna. "Denna sten skulle lyftas av den som skulle räknas som fullgod fäbodkarl", enligt traditionen. Prova själv att lyfta!

Leden sammanfaller här i stor utsträckning med bilvägen. När leden svänger av bilvägen åt höger (österut) börjar den också stiga. Det här området kallas Näs Botten (3) och här har det bedrivits kolning. Det finns ett antal rester efter kolarkojor och kolbottnar intill leden. Stigen är här en så kallad hålväg, en väg som genom långvarig förslitning ligger under den omgivande marknivån. Stigningen fortsätter mer eller mindre brant i ungefär 2 km. Halvvägs i stigningen syns Thorsells koja med tillhörande stall till vänster om leden. Kojan är troligen byggd på 1930- eller 40-talet och tjänade som skogsarbetarbostad.

Strax efter bäcken vid Thorsells koja passerar man lämningarna efter Gammelfäboden (4). Fäboden kallades tidigare Rossebergs fäbod och är den äldsta av Klockarnäs fäbodarna och kan vara anlagd så tidigt som på medeltiden. Namnet Rosseberg kommer från det äldre Ross-, till fornvästnordiska hross 'häst' motsvarande fornsvenskans och nysvenskans hors 'häst'. Hästar som släpptes på sommarbete på skogen brukade med förkärlek dra sig upp på vissa bergshöjder. Berget heter numera Rostberget men det betyder alltså på modern svenska "Hästberget". Fäboden togs ur bruk under första halvan av 1700-talet. Rester syns som formationer i marken när man passerat bron över bäcken och innan man kommer ut på bilvägen.

När leden kommer ut på bilvägen kan man efter en liten bit se Enviksbyn skymta fram i sydväst. Leden fortsätter sedan in skogen och i nästa stigning, ute på ett hygge syns vindkraftverk österut. Leden korsar en bilväg och fortsätter stiga. Snart kommer ännu ett hygge med sikt söderut, där finns bänk och fikabord. Här kan man se tornet på Svärdsjö kyrka, Svärdsjön och flera vindkraftsparker. Efter en stund, vid Storslåtmy-

ren, syns rester efter Hagkojan (gammal kolarkoja) intill leden på höger sida.

Snart går leden i kanten på Slättbergsmyren. Här finns den så kallade Vilsten (5), även kallad Slättbergsstenen. Där vilade fäbodpigorna på väg till och från fäboden. Den som på väg från fäboden bar en börda skulle lägga en mindre sten på Vilsten. Vid Vilsten finns också en tall med bevarade ristningar, så kallade fäbodristningar. Vandrigen fortsätter i kanten av myren. Till höger syns Slättbergstjärn. Efter myren blir det ungskog och snart är man vid gränsen till Kurbergsmyrarnas naturreservat. Leden går här genom gammal skog i ett område som inte har avverkats på länge. Vid sockenrådet Svärdsjö-Enviken finns en skyltad och blåmarkerad slinga till en kupolkälla (6) som ligger på västra sidan av leden ute på myren.

Ett par hundra meter efter att leden lämnat reservatet finns ett vägskal skyltat Rotbodarna till höger och Alderbacka till vänster. Fortsätt mot Alderbacka. Ordet "alder" är en äldre form av ordet för trädslaget al, jämför engelskans alder.

Leden sluttar svagt utför och här passerar den sockengränsen mellan Enviken och Svärdsjö. Sockengränsen är markerad med brandgul färg men med lite uppmärksamhet skall det inte vara någon risk att ta fel på den och leden. Leden går i en gallrad, ung tallskog. Till vänster skymtar berg mellan träden. Efter tallskogen kommer ett hygge. Väster om hygget syns Kurbergsmyrarnas naturreservat och slutet på en bilväg. Leden fortsätter med en bro över Örabäcken som troligen har fått namn på grund av att det finns eller har funnits bäcköring i den.

När leden kommer ut på en skogsbilväg skymtar Alderbacka fäbod en bit upp i sluttningen. Efter ungefär 400 meter finns en skylt märkt "Fångstgropssystem 300 m". Där finns ett trettiotal fångstgropar (7) att se, de flesta ute på hygget strax väster om skogskanten, men också någon inne i skogen.

Alderbacka fäbod hör till Klockarnäs. Fäboden togs i bruk efter Laga skiftet i mitten på 1860-talet och var i drift till 1920.

